

Keskustan kehittäminen

Kehitys- ja kaavoituspalvelut

Toteuttamistoimenpiteet ja vastuutahot Tiivistelmä 16.12.2022

Hollola

Johdanto

Ehdotus kehittämistoimenpiteiksi ja jatkotöiksi toimialoille valmisteltavaksi

- Keskustan kehittämistyössä selvitettiin monipuolisesti Hollolan kuntakeskuksen ydinalueen kehittämistarpeita ja niiden kohteet. Kehittämistyö on jakaantunut useampaan vaiheeseen.
 - Työn laadinta alkoi kehittämistarpeiden koontityöllä. Tällä selvitettiin monipuolisesti Hollolan kuntakeskuksen kehittämistarvetyön ydinalueen kehittämistarpeita ja niiden kohteet sekä jaettiin ne erillisteemoihin.
 - Kuntakeskuksen kehittämiskohteiden teemojen pohjalta perustettiin teemakohtaiset työryhmät jatkovalmisteluun.
 - Keväällä 2021 kehittämistyöstä laadittiin kuntalaisille suunnattu karttapohjainen kysely.
 - Lisänäkemyksiä kehittämiselle saatiin AKKE-hankkeen kuntakyselyn 200 henkilön otoksesta.
- Kehittämiskyselyiden ja ryhmätyöpajojen näkemyksistä koottiin keskeiset kehittämistarpeet lähtöaineistoksi, jonka pohjalta laadittiin raportti.
- Kehittämiselvityksen raportti esiteltiin asiantuntijaryhmässä missä keskusteltiin kehittämistyön suuntaamisesta eri aihekokonaisuuksien mukaisesti teemoittain toimialoille jatkovalmisteltavaksi.
- Merkittävimmät toimenpiteet vaativat jatkosuunnittelua ratkaisun toteuttamiseksi. Pienimuotoisemmat parannukset voivat olla suoraan toteuttavissa.
- Vastuutahot valmistelevat aihekokonaisuuksia täsmentäen kehittämistoimenpiteitä. Toimenpidetaulukoissa esitetyt työt tehdään vastuutahojen vetämänä tiimityönä tavoiteaikataulujen mukaisesti.
- Aihekokonaisuudet ovat
 - 1) palvelut
 - 2) asumisen sijoittuminen, tiivistäminen ja asumistavat
 - 3) liikkuminen
 - 4) viihtyvyys, viheralueet ja virkistyskäyttö
- Karttarajaus kohdealueesta ja toimenpiteiden koonti on esitetty tiivistelmän johdannon jälkeen.

Keskustan kehittämisen kohteet

- 1** Paikallinen toimenpide
- Alueellinen toimenpide
- Kehitettävät kevyenliikenteen pääreitit
- Kehitettävät yhteydet
- Keskustan kehittäminen aluerajaus

Listattujen kehityskohteiden lisäksi laajempia kehityskohteita, joita ei ole kartalle listattu 28.11.2022

Kohdenumero	Hanke
1	Keskuskorttelihanke
2	Salpakankaan yritysalueen kaupallisen vyöhykkeen kehittämisen kartoittaminen
3	Keskikankaantie 2, kaupallisten palvelujen kehittäminen
4	Toimintaa torille
5	Uusi pientaloalue
6	Salpakankaan koulun ympäristön rakentuminen
7	Hiekkalinnan asemakaava-alueen täydennysrakentaminen
8	Heinsuon koulun pysäkin ja liikennöinnin tilantarpeen suunnitelma
9	Hämeenlinnantien luonteen muuttaminen valtatiestä katumaisemmaksi
10	Kevyen liikenteen väylä keskustasta Hirvimäkeen
11	Nuottikujan elävöittäminen
12	Heinsuon urheilun alueen kehittäminen
13	Hiekkalinnan soramontun kehittäminen
14	Ystävyyskuntaraitin itäpuolisen viheralueen kunnostaminen

Lähtötiedot

Hollola

1. Palvelut

1.1 Ydinkeskustan palvelut

Toiminnallisen kuntakeskustan tärkeä tekijä on ydinkeskustan kaupalliset palvelut, jotka tulee olla hyvin saavutettavissa

1. kevyenliikenteen reittejä pitkin
2. julkisella liikenteellä; riittävästi pysäkkejä asuinalueilla, hyvin saavutettavissa ja reittiliikenne säännöllistä
3. henkilöautolla; keskustan pysäköintipaikat hyvällä saavutettavuudella kaupallisiin palveluihin nähden

Uusiksi palveluiksi keskustaan kuntalaiskyselyssä toivotaan

- § kauppakeskus, johon erityisesti ravintoloita, kahviloita, pankki, erilaisia erikoisliikkeitä (vaatekauppa, kenkäkauppa, pesula, kirpputori yms.)
- § nuorisotalo, missä on nuorille monipuolista tekemistä
- § latausasema autoille ja pyörille Salpakankaalle

Ydinkeskustan ulkopuolelle tarkastelualueelle toivotaan

- § liikuntapuisto sisähalleineen, liikuntapaikkoja ja leikkipaikkoja lapsille, koirapuisto
- § kaupallisten palvelujen vahvistamista esim. Citymarket, XXL, Ikea

1.2 Kaupallisten palvelujen vyöhyke

Ydinkeskustan lisäksi etäämmillä asuinalueilla tarvitaan lähikaupan palveluita, jotka tukevat asuin- ja palvelurakenteen toimivuutta.

Palveluvyöhykkeet luokittelevat erilaisille toiminnoille soveltuvat sijoitusalueet, jotka riippuvat tilantarpeesta, saavutettavuudesta ja liikennevirrasta.

Hopeakalliota ja Paassiltaa kehitetään kuntakeskuksen vetovoimaa ja palvelutarjontaa laajentavilla toiminnoilla.

Alueelle on toivottu

- kaupallisen tarjonnan monipuolistaminen, yritys- ja liiketiloja, jäätelökioski, grillikioski,
- § huoltoasema / toinen liikenneasema palveluineen, rautakauppa, huonekalukauppa, ajoneuvojen pikalatausasema,
- § Motonet, Puuilo, tavaratalo, kauppakeskus, outletmyymälöitä

Liiketoiminnan mahdollisuudet

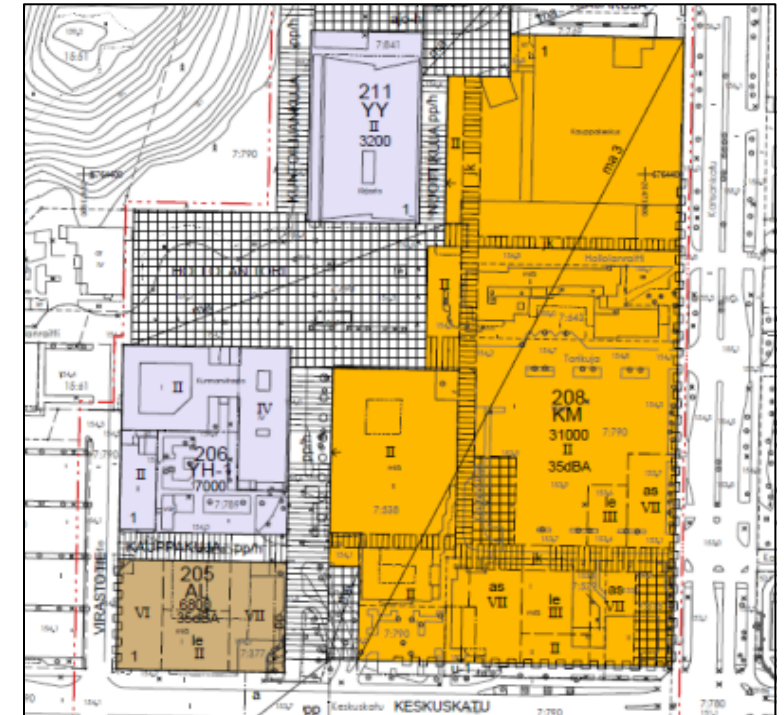
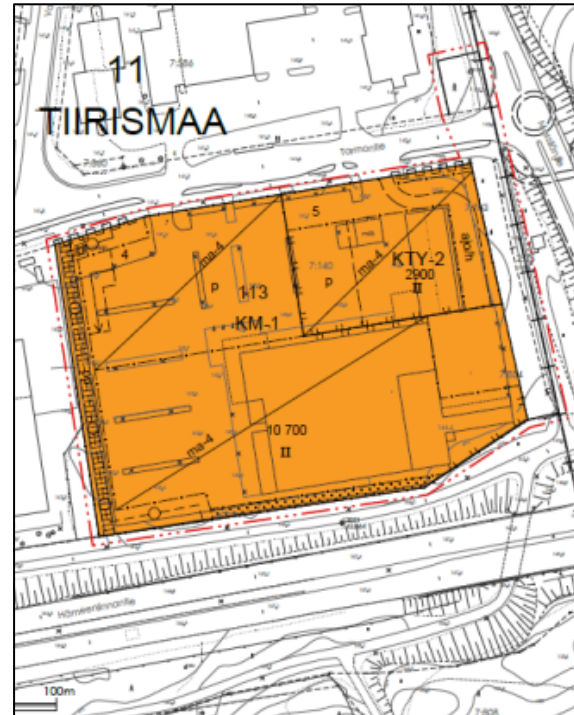
- Asemakaavassa on huomioitu esille tulleita toivomuksia kaupallisista tarpeista kaavaratkaisuilla.
- Ydinkeskustassa on kaupallisilla ketjuilla toteutumaton kaupan palvelujen sekä liikerakentamisen rakennusoikeutta runsaasti.

- § Palvelujen parantamisen perusedellytys on palvelujen tarve ja kysynnän kasvu, jotka aktivoivat toimijat investoimaan. Rakennuspaikat ovat jo toimijoiden omistuksessa/vuokrattuna.
- § Keskustan palvelukapasiteetin parantamiseen haetaan osaksi ratkaisua kunnan omistaman keskuskortteleiden alueen kiinteistökehitys- ja investoineuvotteluilla, joilla tähdätään monipuoliseen palvelutarjonnan lisäämiseen.

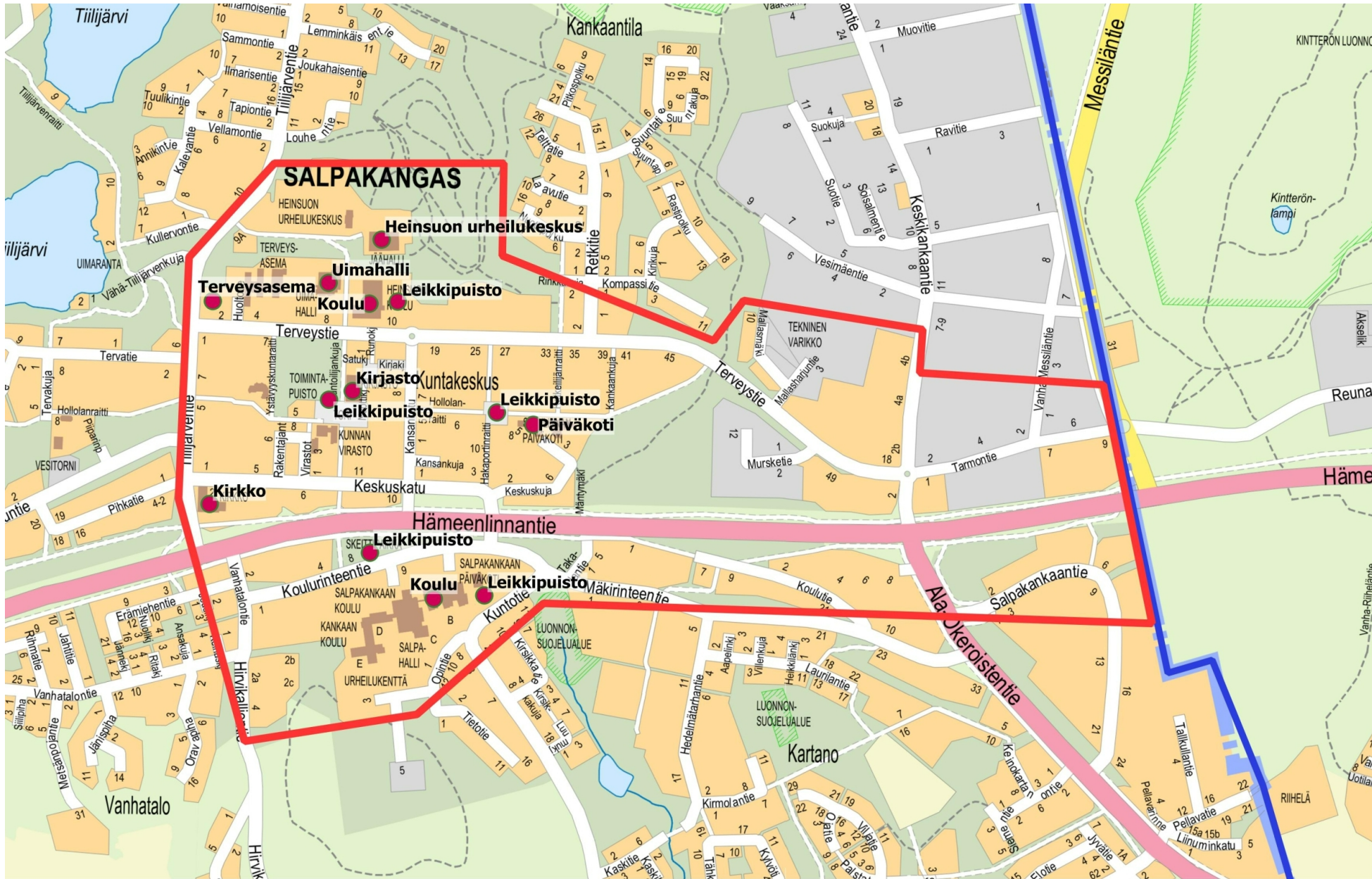
Keskustan toteutumattomat liikerakentamisen kohteet

Merkittävimmät osittain toteutuneet kaupallisten palvelujen kohteet on esitetty kartalla.

Tulevaisuuden hankkeiden toteutukset ovat riippuvaisia talouden kehityksestä ja kaupallisten toimijoiden tahtotilasta.

1.3 Julkiset palvelut tarkastelualueella

Hollola

1.4 Kulttuuripalvelut

- Kyselyssä haettiin vastauksia kulttuuripalvelutarjonnasta, joksi esille nostettiin kirjasto.
- **Kulttuuripalveluita toivotaan lisää ja monipuolisesti keskusta-alueelle, kuten seuraavia:**
 - § konserttitila, elokuvateatteri, teatteri, kesäteatteri, toritapahtumia, nuorisotiloja, harrastetiloja
 - § monitoimitiloja, joissa voidaan järjestää erilaisia esityksiä ja näyttelyitä
 - § pienempiä varattavia tiloja erilaisten tilaisuuksien ja kokouksien järjestämistä varten
 - § ravintola ja majoitustiloja edellisten yhteyteen tai erikseen
- Esitettyjä toiveita tutkitaan jatkotyössä.
- Voimassa oleva asemakaava mahdollistaa osan edellä mainituista.
- Keskuskorttelin tulevilla asemakaavanmuutoksella voidaan mahdollistaa edellä mainittujen palvelujen ja tilojen sijoittuminen keskustaan, jolloin ne ovat mahdollisimman monen kuntalaisen saavutettavissa.

2. Asumisen sijoittuminen, tiivistäminen ja asumistavat

Asuminen –osiossa selvitetään miten erityyppiset asumistavat herättävät kiinnostusta ja minne toivottaisiin sijoittuvan.

Erialaisten uudisalueiden sijoittumiseen esitetään ratkaisua kaavoituksellisin ja muiden vaikutusmahdollisuuksien tutkinnalla.

Kerrostaloasumisen sijoittumisen toiveet

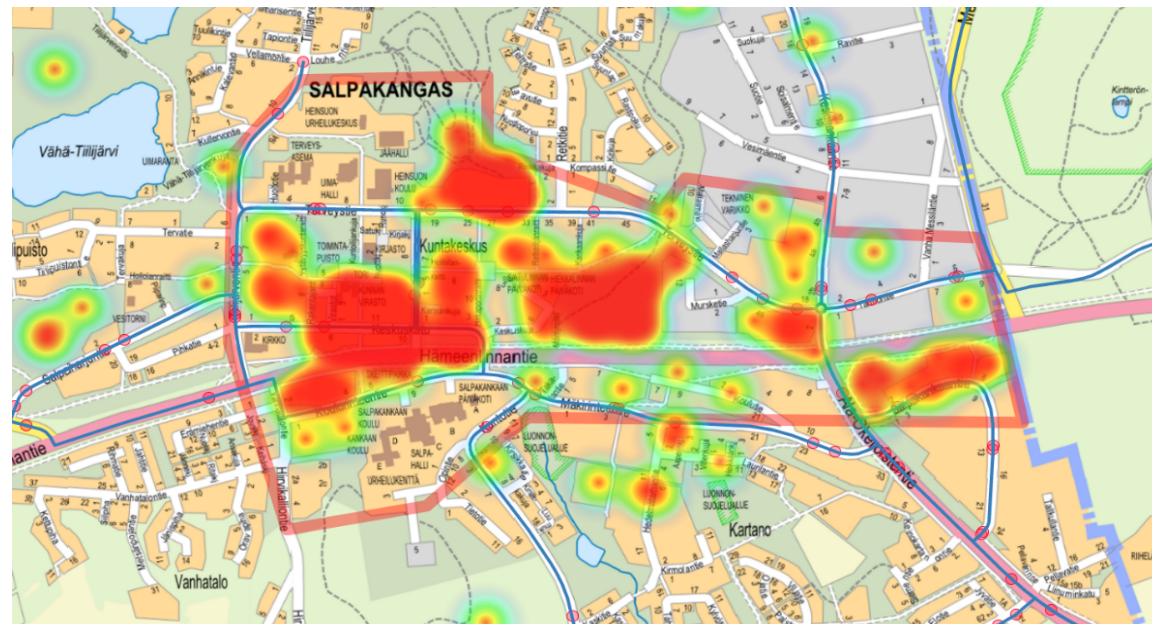
- 1) laajasti Keskuskadun ympäristöön
- 2) Keskuskujan varteen täydennysrakentamisena
- 3) Terveystien varteen
- 4) Salpakankaantien – Hämeenlinnantien väliselle alueelle

Keskuskadun varressa on runsaasti toteutumattomia kerrostalorakennusoikeutta:

- Yksityisomisteisten alueiden toteutuminen riippuu maanomistajan sekä rakennusliikkeiden kiinnostuksesta kuntakeskukseen.

- Kunta jatkaa maanomistajien aktivointia rakentamiseen tähtäävistä toimenpiteistä keskusteluihin.

- Terveystien kerrostalohankkeet on toteutumassa kysynnän mukaisella aikataululla.

Keskustan toteutumattomat kerrostalot

Käyttämätön rakennusoikeus:

- **Punaisella** yksityisomisteiset alueet, joilla toteutumattomat asuinkerrostalot
- **Keltaisella** kunnan omistamat tontit, joiden kehittäminen ja toteutus erillishankkeena
 - Kehityskartoitus käynnistetty 2021
- **Sinisellä** pysäköintialue, jonka kehittäminen virastokorttelin yhteydessä
- **Maentalla** nuolin visiokohteet, joissa kerrostalot toteutumatta

Kuntalaiskyselyn tulokset asumiseen liittyen

Asumismuodot ja niiden sijoittuminen

Rivitaloasumista toivottiin erityisesti

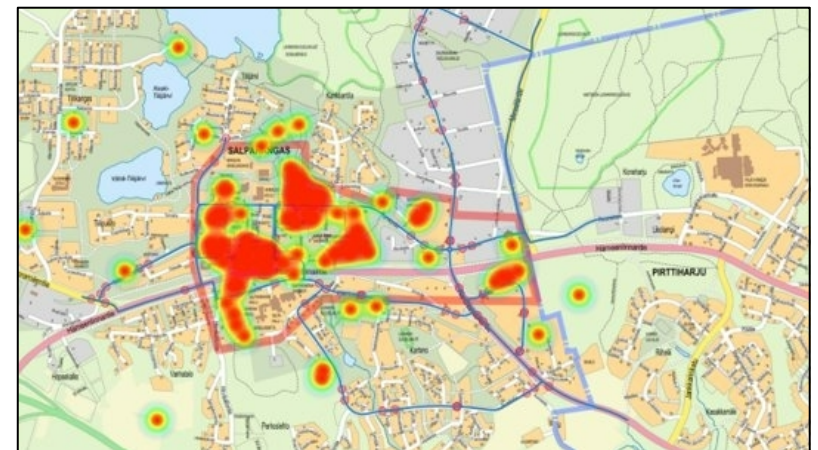
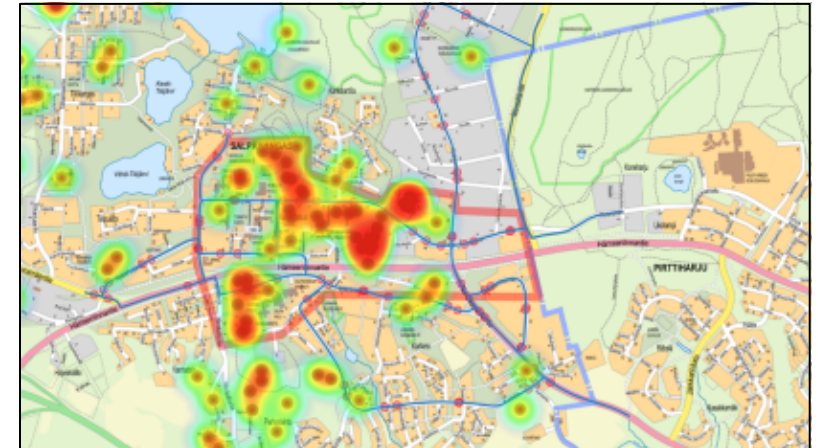
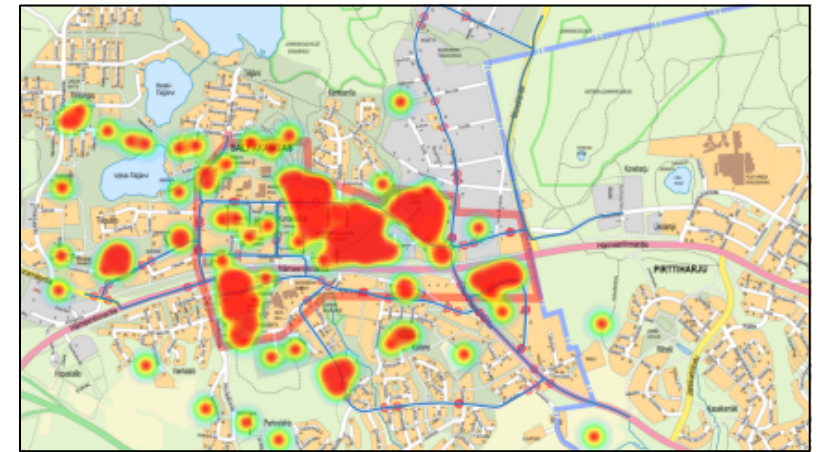
- 1) Kuntakeskuksessa kaupallisten palveluiden itäpuolelle ja Mallasharjulle
- 2) Vanhatalontie -Hirvikalliontien ja Kankaan koulun väliselle alueelle
- 3) Salpakankaantien pohjoispuolelle

Omakotiasumista toivottiin erityisesti

- 1) Mäntymäki - Mursketien väliselle vapaa-alueelle ja Mallasharjun alueelle
- 2) Heinsuon urheilukeskuksen pohjoispuolelle
- 3) Koulurinteentien ja Salpakankaan koulun läheisyyteen

Vuokra-asuntoja toivottiin erityisesti

- 1) Keskuskadun varteen
- 2) Heinsuon koulun itäpuolelle Terveystien varteen
- 3) Hirvikalliontien ja Kankaan koulun väliselle alueelle
- 4) Keskuskuja-Hiekkalinnan ympäristöön ja Mursketien länsipuolelle
- 5) Salpakankaantien pohjoispuolelle

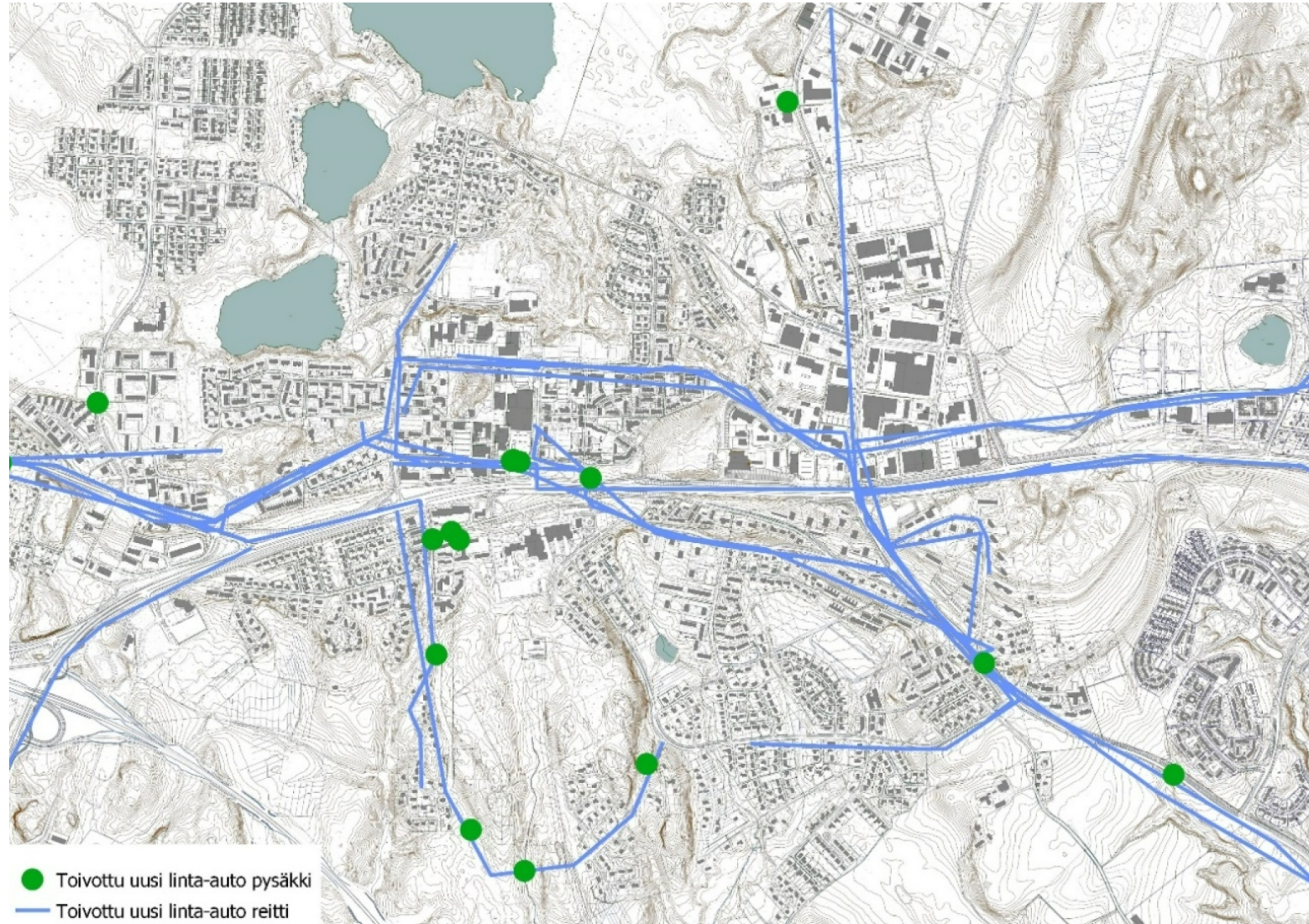
3. Liikkuminen

3.1 Julkinen liikenne, kuntalaiskyselyn kehitystoiveet

Julkisessa liikenteessä käsitellään sen reitistöjä, vuoroyhteyksiä ja toimivuutta, sijoittumista ja saavutettavuutta.

Julkiseen liikenteeseen kehittämistä esitettiin seuraavasti:

- 1) linja-autojen ilta-, yö- ja viikonloppuvuorojen lisääminen Lahteen
- 2) päälinjoista toinen kulkemaan Keskuskadun kautta saavutettavuuden parantamiseksi
- 3) Hälvälän ja kirkonkylään lisää vuoroja
- 4) linja-autovuorot junavuoroja paremmin huomioiviksi
- 5) Terveystien koulupysäkkien sijoittuminen ja tilatarpeet liikennöinnin turvallisuus huomioivammaksi

3.2 Kevyenliikenteen reitit ja liikuntapaikat

Liikkuminen –osiossa kysyttiin, mitä reittejä käytetään:

- 1) jalankulun keskusta-alueen pääreiteiksi painottuvat Kuntoilijankuja ja Terveystie ja Kansankatu.
- 2) täydentäviä reittejä ovat Kansankatu, Tiilijärventie ja Hollolanraitti.
- 3) pyöräilyn pääreiteiksi painottuvat Terveystien, Keskuskadun ja Hämeenlinnantien varren reitit

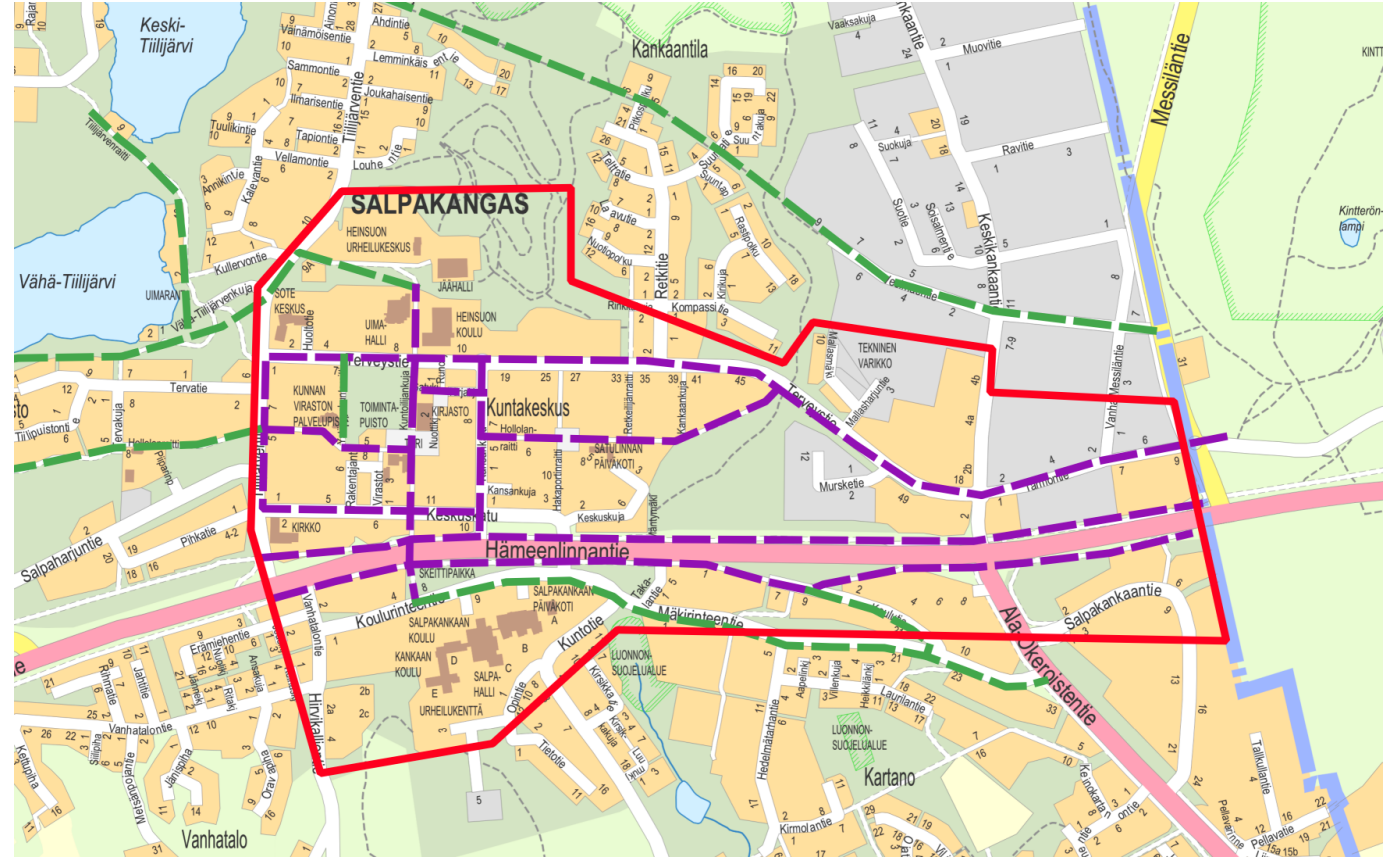
Uusia liikuntapalveluita toivottiin seuraavasti:

- 1) lähiliikuntapaikkoja ja ulkokuntoilulaitteet, kuntoportaat
- 2) frisbeegolfrata (uusi/vanhan laajentaminen)
- 3) skeittiramppi, yleisurheilukenttä/tekonurmi

3.3 Kadut

Katuyhteydet ja muutostarpeet

- Katuverkoston merkittävin muutos on keskustan halkaisevan vanhan valtatie 12:n muuttaminen kaduksi.
- Siton selvityksessä vuonna 2017 on tutkittu mm. Soranmäen kiertoliittymän toteuttaminen, kanavoitu tasoliittymä uudelle asemakaava-alueelle, kadun kehittäminen keskustamaiseksi ja pyörätieverkon parantaminen

Kartalla kevyen liikenteen pääreitit ja yhteystarpeita, joiden kehittäminen vaatii toimenpiteitä

- opasteilla
- yhtenäisellä valaistusteemalla
- lisäistutuksin
- rakenteellisilla muutoksilla
- turvallisilla pyöräpysäköintipaikoilla

Violetilla viivalla keskustan reittien pääakselit

Hollola

4. Viihtyisyys, viheralueet ja virkistyskäyttö

Mikä on viihtyisää ja mitä tulee vaalia

- Hollolanraitin ja Salpajarjuntien välinen alue nousee nykyisellään tärkeänä asutun alueen puskurivyöhykkeenä pääteiltä tulevaa ympäristöhäiriötä (melu, pöly, maisema) suojaamaan.
- Suppamaiset alueet ovat
 - § kuntakeskuksen vehreyden ydin
 - § kaikille avoimia hiljaisuuden ja viiheyden reitittejä
 - § potentiaalisia biologian ja ympäristötiedon kohteita
- Pikkujärvet ja supat ovat osa kuntakeskuksen suosittujen asuinalueiden vetovoimaa.
- Salpakankaan yritysalueen läpi menevä ulkoilureitti ja sitä ympäröivä metsä on merkityksellinen ekologinen käytävä ja virkistyskäytävä.
- Salpausselkä Geopark –kohteet ja niiden reitit kohteille (Unesco status keväällä 2022)
- **Kehittämistoimenpiteeksi esitettiin Hämeenlinnantien eteläpuolisten alueiden reitistöjen laajentaminen ja liittäminen pohjoispuolen reitistöihin.**

Mieluisina paikkoina koettiin

- 1) keskustan supan metsä
- 2) kirjasto
- 3) Heinsuon urheilumahdollisuudet
- 4) yleisesti puistomaiset alueet ja luontopolut
- 5) keskusta-alue koettiin yleisesti sisältävän runsaasti mieluisia paikkoja aivan ydinkeskustassa.

Kehityskohteet

- keskusta koettiin useissa vastauksissa toisaalta ankeaksi
- yleisilmettä haittaavana pidettiin tyhjiä tontteja, laajoja parkkialueita sekä betonista ympäristöä
- toimintaa torille, kulttuuri- ja liikunta tapahtumia
- valaistuksen lisääminen etenkin alikulkutunneleihin.
- keskustan suppaan toivotaan siistimistä, penkkejä ja alueen hoitoa
- Hollolanraitin itäosaan Hiekkalinnan ”tyhjälle” alueelle toivotaan toimintapaikkojen kokonaisuuden kehittämistä mm. koirapuistoa, pulkkamäkeä ja toimintapuistoa
- keskustan viheralueiden siistiminen
- istutusten lisääminen esim. kirsikkapuita keskusta-alueelle

Keskeisten viheralueiden täydennysistutuksista ja tyhjien aukiotilojen jäsentelyvaihtoehdoista valmistellaan päätöksentekoon ehdotus viheralueiden kehittämisestä.

1. Palvelujen toimenpiteet

Hollola

Palvelujen toimenpiteet

Ydinkeskustan kaupalliset palvelut	Aikataulu	Vastuutaho
Keskuskorttelit	Hankkeen etenemisen mukaisesti	Elinvoimajohtaja
Keskustan tyhjät kiinteistöt, kaupallisten palvelujen rakentaminen, asumisen rakentaminen - liittyvät toisiinsa.	Jatkuvaa	Kehitys- ja kaavoituspäällikkö
Keskusta-alueen tyhjät tilat - kehittämis- + liiketoiminnan tukipalvelut	Jatkuvaa + tarpeen mukaista	Elinkeinopäällikkö
Kaupallisten palvelujen vyöhyke	Aikataulu	Vastuutaho
Keskikankaantie 2 -tontista on investorilla varaus + kehittämissuunnitelma	2023	Elinkeinopäällikkö
Salpakankaan yritysalueen kaupallisen vyöhykkeen kiinteistöjen omistajien tarpeiden kartoitus ja motivointi kehittämiseen-kontaktointi ja tapahtumakokonaisuudet. Mukana kehitys-kaavoitus-rakennusvalvonta	2023-2025	Elinkeinopäällikkö
Investorien + sijoittujien kiinnostuksen kartoitus	Jatkuvaa + kohdekohtaista	Elinkeinopäällikkö

Palvelujen toimenpiteet

Nykyaikaiset julkiset palvelut	Aikataulu	Vastuutaho
Kirjaston palvelupiste + muut palvelupisteet - Piipahlus keskitetty infopiste	Toimii ja kehittyy jatkuva	Vapaa-aikapäällikkö
Kulttuuripalvelut	Aikataulu	Vastuutaho
Toimintaa torille, kulttuuri- ja liikunta tapahtumia (5. otsikon alta)	Jatkuva	Vapaa-aikapäällikkö
Kulttuuritoiminnan mahdollistaminen arvioidaan mm. Keskustakorttelit –projektin etenemisen yhteydessä.	Kesk.kortteleiden kehittämisen yht. Tarvekartoitus 2025 mennessä	Elinvoimajohtaja
Kesäteatteritoiminnan aktivointi ja mahdollistaminen - rakenteet - 3. sektorin toimijan tuottamana	2025 mennessä kartoitus	Vapaa-aikapäällikkö
Torin tapahtumat - kiinteä tapahtumarakenne – lava ym. fasiliteetit	2023-2024	Vapaa-aikapäällikkö

2. Asuminen ja keskustarakenteen toimenpiteet

Hollola

Asumisen toimenpiteet

Kerrostaloasuminen ja keskustarakenteen tiivistäminen	Aikataulu	Vastuutaho
Maanomistajien käyttämättömän rakennusoikeuden aktivointi.	2023/jatkuvaa	Kehitys- ja kaavoituspäällikkö
Keskuskorttelin ja muiden keskustakohteiden uudisrakentuminen huomioiden ajankohdan/lyhyen aikavälin kerrostaloasuntojen kysyntä. Toteutusten tahdistaminen markkinatilanteen mukaan. Liittyy myös palveluihin.	jatkuvaa	Kehitys- ja kaavoituspäällikkö
Tehdään selvitystä uusista kerrostalorakentamisen mahdollisuuksista keskusta-alueella ja tavoiteltavasta asuntokokojakaumasta.	2023	Kaavoitusarkkitehti
Tehdään selvitystyö kaavamuutostarpeista esim. lisärakentamisoikeuden saamiseksi ja hyödyntämiseksi (ullakkokerrosrakentaminen?)	2023-2024	Kaavoitusarkkitehti
Kaavoitusohjelman laadinnassa huomioidaan keskusta-alueen tiivistämistarpeet.	jatkuvaa	Kaavoitusarkkitehti
Markkinavuoropuhelut ja tonttimarkkinointi; palvelut- ja asuminen. Tähän liittyy kuntamarkkinointi.	jatkuvaa	Elinkeinopäällikkö, kehitys- ja kaavoituspäällikkö

Asumisen toimenpiteet

Rivitalo-, omakotiasuminen sekä vuokra-asuminen	Aikataulu	Vastuutaho
<p>Mallasharjun varikon käyttötarkoituksen muuttamisen vaihtoehtoista selvityksen tekeminen ja korvaavan varikkoalueen tarve- ja paikkaselvitys.</p> <p>Selvitys keskustan muiden itäpuolisten täydennysrivitaloalueiden mahdollisuuksista.</p>	2023-2025	Kehitys- ja kaavoituspäällikkö, kaavoitusarkkitehti
Salpakankaan koulun ympäristön rakentuminen sekä Hiekkalinnan asemakaava-alueen täydennysrakentuminen.	2023-	Kehitys- ja kaavoituspäällikkö
Omakotialueiden täydennysrakentamisesta tehdään vaihtoehtotarkastelu, jonka pohjalta esitys päätöksentekoon kaavamuuotosten laadinnasta kokonaistaloudellisesti kiinnostavimmalle osa-alueelle. Viherverkoston arvot ja yhtenäisyys huomioidaan.	2023	Kaavoitusarkkitehti
Selvitetään vuokra-asuntojen kysyntätilannetta ja lisätarpeita yhteistyössä HAT:n kanssa. Tarvekartoituksen jälkeen esitetään valmisteltavaksi kunnan vuokra-asuntotuotannon tulevaisuuden linjaukset.	2023-2024	Kehitys- ja kaavoituspäällikkö

3. Liikkumisen toimenpiteet

Hollola

Liikkumisen toimenpiteet

Julkinen liikenne	Aikataulu	Vastuutaho
Palautteet jatkoselvitykseen joukkoliikenteen toimivuuden ja houkuttelevuuden parantamiseksi	vuosittain	LSL/koordinaattori
Linja-autovuorojen lisäys- ja muutostarpeiden jatkosuunnittelu	2023-2024	LSL/koordinaattori
Joukkoliikenteen kehittäminen: pendelöinti erityisesti Lahdesta sekä yritysalueiden tarpeet	2022-2024	LSL/koordinaattori
Heinsuon koulun pysäkin ja liikennöinnin tilantarpeista tilataan suunnitelma	2023-2024	Koordinaattori/kuntatekniikka
Liityntäpysäköinnin kehittäminen autot/pyörät = varatut alueet ja pysäköintirakenteet, latauspisteet	2023-2024	Koordinaattori/Kuntatekniikka/kaavoitus
Kevyen liikenteen pääreitit	Aikataulu	Vastuutaho
Pääreittien ja yhteystarpeiden kehittäminen <ul style="list-style-type: none">• Opasteilla• Yhtenäisellä valaistusteemalla• Lisäistutuksia ja rakenteellisia muutoksia• Turvallisilla pyöräpysäköintipaikoilla	- 2025 - 2030	Kuntatekniikan päällikkö
Alikulkukäytävien yleisilmeen parantaminen	Siltojen korjaustarpeiden mukaan	Kuntatekniikan päällikkö

Liikkumisen toimenpiteet

Katuympäristöt ja muutos kaduksi	Aikataulu	Vastuutaho
<p>Terveystie ja Keskuskatu</p> <ul style="list-style-type: none">• liikenneturvallisuuden parantaminen, katutilajäsentely	<p>- suunnittelu 2025 - toteuttaminen 2025 jälkeen</p>	<p>Kuntatekniikan päällikkö</p>
<p>Hämeenlinnantien luonteen muuttaminen valtatiestä katumaisemmaksi</p>	<p>Suunnittelu 2025, toteuttaminen myöhemmin</p>	<p>Kaavoitusarkkitehti</p>
Liikuntapalvelut ja reitit	Aikataulu	Vastuutaho
<p>Liikuntapaikkasuunnitelman päivityksen yhteydessä määritellään kohdekohtaiset suunnitelmat ja niiden aikataulut. Sisältää Heinsuon kehittämissuunnitelman.</p>	<p>2023-2025</p>	<p>Elinvoimajohtaja</p>
<p>Kevyenliikenteen reitin kehittäminen keskustasta etelään Hirvimäkeen ja keskustasta Heinsuolle.</p>	<p>2023-2030</p>	<p>Kaavoitusarkkitehti</p>

4. Viihtyisyyden, viheralueiden ja virkistyskäytön toimenpiteet

Hollola

Virkistys ja viihtyisyys, toimenpiteet

Viihtyisyys, viheralueet ja virkistyskäyttö	Aikataulu	Vastuutaho
Hämeenlinnantien eteläpuolisten alueiden reitistöt ja niiden liittäminen pohjoisen puolen reitistöihin. Sujuvoittaminen.	2025	Kaavoitusarkkitehti
Nuottikujan elävöittäminen, esim. "muraalikuja", valaistuksen päivittäminen, viherrakenteet yleissuunnitelmalla	2024-	Kaavoitusarkkitehti
Heinsuon urheilualueen yleissuunnitelma – toimintojen monipuolistaminen ja jäsentely (edistetään liikuntapaikkasuunnitelman kautta)	2023-	Elinvoimajohtaja
Hiekkalinnan Soramontusta yleissuunnitelma – toimintojen sijoittuminen (edistetään liikuntapaikkasuunnitelman kautta)	2023-2024	Kaavoitusarkkitehti
Ystävyyskuntaraitin itäpuolisen viheralueen kunnostaminen (myös valaistuksen uusiminen) vesilinjaverkosto huomioiden	2023-2025	Hortonomi

Yhteenveto

Hollola

Yhteenveto ja jatkotoimet

- Keskustan kehittäminen on useita tahoja koskettava asia.
 - Sen toteuttamiseen tarvitaan pitkäjänteisyyttä.
 - Kehittämisen ydin on rakentava yhteistyö kuntalaisten, maanomistajien ja useiden toimijatahojen kanssa.
 - Kehittämisen jatkotyöhön tarvitaan laaja-alaisesti ajantasaista tutkimustietoa asumisen, kulutuskäyttäytymisen sekä liiketoiminnan ja liikkumisen muutostrendeistä.
 - Toteuttaminen on mahdollista vasta kun toiminnalliset ja taloudelliset resurssit sen mahdollistavat ja usko kehittyvään tulevaisuuteen on yhdessä luotu.
- ➔ Kehittämistyö etenee laaditun selvityksen pohjalta teemoittain eri vastuualueille valmisteltaviksi:
- 1) jatkosuunnitteluun toteuttamisvaihtoehtojen löytämiseksi tiimityönä eri vastuutahojen toimijoiden kesken
 - 2) päätöksentekoon toteuttamistoimenpiteiden linjaukseen ja aikatauluttamiseksi
 - 3) huomioitavaksi talousarviossa tulevina vuosina
 - 4) huomiointi kuntamarkkinoinnissa